

Bilateralni odnosi sa Republikom Grčkom tradicionalno su dobri, ocenila je državni sekretar Ministarstva spoljnih poslova dr Snežana Janković u razgovoru za aprilski broj magazina CoRD koji, na engleskom jeziku, možete preuzeti [ovde](#).

INTERVJU

SNEŽANA JANKOVIĆ, državni sekretar u Ministarstvu spoljnih poslova

PRIJATELJSTVO VEĆE OD DIPLOMATIJE

Odnosi sa Grčkom su tradicionalno dobri i prijateljski. Pored posete zamenika premijera i ministra spoljnih poslova, tokom poslednjih godinu i po dana razmenjene su posete na nivou predsednika države i premijera, a i prvi potpredsednik vlade Srbije je posetio Grčku. Ove godine predstoji i održavanje zajedničke sednice Vlada Srbije i Grčke

Želim da naglasim da izuzetno cenimo principijelan stav Grčke po pitanju očuvanja teritorijalnog integriteta i suvereniteta Srbije, i nadamo se da će se on i dalje nastaviti

Sudbina je htela da je u vreme održavanja prve međuvladine konferencije, kojom su zvanično otpočeli pristupni pregovori Srbije i Evropske unije, Grčka predsedavala Evropskom unijom. Ova zemlja, koja je tradicionalno veliki prijatelj Srbije, uvek je pružala безусловnu podršku Srbiji na njenom putu evropskih integracija, tako da grčko predsedavanje nosi sa sobom pozitivnu simboliku. Bilateralni odnosi Grčke i Srbije zasnovani su na čvrstim osnovama koje su uspostavljene istorijskim vezama dve susedne zemlje koje su se vekovima zajednički borile i doživele slična iskustva i sudbinu. Čvrstu i prijateljsku saradnju dve zemlje možda najbolje potvrđuje činjenica da je, tokom sastanka predsednika vlade Srbije, Ivice Dacic, i predsednika vlade Grčke, Adonisa Samarasa, u septembru 2013, dogovoreno da se u drugoj polovini 2014. godine održi zajednički sastanak vlada Srbije i Grčke, kao i da takvi sastanci postanu redovni i

da se naizmenično održavaju u ovim dvema zemljama.

Tokom nedavne posete Srbiji potpredsednika vlade i ministra spoljnih poslova Grčke Evangelosa Venizelosa, potvrđeni su bliski odnosi dve zemlje. Gde vidite prostor za jačanje saradnje Grčke i Srbije?

Odnosi između Srbije i Grčke su veoma razvijeni, ali još uvek postoji prostor za njihovo dalje jačanje. Očekujemo da u narednom periodu dođe do daljeg jačanja saradnje u oblasti evro integracija. Posebno bih istakla zainteresovanost Srbije za intenziviranjem ekonomske saradnje sa Grčkom putem jačanja trgovinske razmene i privlačenja potencijalnih grčkih investitora. Postoji prostor i za unapređenje naučne i kulturne saradnje.

Grčka će predsedavati Savetom ministara EU tokom narednih pet meseci i gospodin Venizelos je Srbiji ponudio podršku Grčke u pristupanju EU. Da li je to potvrđeno opipljivim vidovima saradnje?

Grčka je od samog početka podržavala Srbiju u procesu evro integracija. Ova podrška je postala konkretnija 2010. godine, kada je potpisan Memorandum o razumevanju između dva Ministarstva spoljnih poslova radi ubrzanja procesa evro integracija Srbije, na osnovu kojeg je već održano nekoliko rundi konsultacija.

Sa potpredsednikom vlade i ministrom inostranih poslova Venizelosom smo razgovarali o potrebi daljeg intenziviranja saradnje kroz pružanje tehničke pomoći u okviru evro integracija, u čemu Grčka ima veliko iskustvo. Moram da izrazim posebno zadovoljstvo što je prva Međuvladina konferencija kojom su formalno otpočeli pregovori o članstvu Srbije u EU održana upravo za vreme grčkog predsedavanja EU. Visoko cenimo inicijativu Grčke za održavanje ministarske konferencije EU-Zapadni Balkan u Solunu tokom njenog predsedavanja u maju mesecu, čime bi bila potvrđena politika proširenja EU i Solunska agenda iz 2003. godine.

Diplomatski odnosi između Srbije i Grčke su formalno uspostavljeni još 1880. godine. Kako biste danas ocenili te odnose?

- Odnosi sa Grčkom su tradicionalno dobri i prijateljski. Politički dijalog je intenzivan na svim nivoima, o čemu govori i veliki broj poseta u oba pravca. Pored posete grčkog potpredsednika vlade i ministra inostranih poslova samo u poslednjih godinu i po dana razmenili smo posete predsednika a prvi potpredsednik vlade R. Srbije je posetio Grčku. Takođe u ovoj godini očekujemo održavanje zajedničke sednice dveju vlada. Želim da naglasim da izuzetno cenimo principijelan stav Grčke po pitanju očuvanja teritorijalnog integriteta i suvereniteta Srbije i očekujemo da će se on i dalje nastaviti, kao što Grčka podržava R. Srbiju u ostvarivanju najvažnijeg spoljnopolitičkog cilja – punopravnog članstva u EU.

U kojim oblastima je bilateralna saradnja između Srbije i Grčke najdinamičnija?

- Saradnja sa Grčkom je veoma razvijena u mnogim oblastima. Grčke firme su među najvećim investitorima u Srbiji i prisutne su oblasti bankarstva, energetike, nekretnina, ugostiteljstvu kao i u drugim oblastima. I pored ekonomske krize ekonomska saradnja se konstanto uspešno

razvija. Grčka je prisutna u Srbiji preko projekata Grčkog plana za ekonomsku obnovu Balkana –HiPERB, koji se i dalje realizuje, ali sa određenim modifikacijama. S optimizmom gledamo na predstojeći period kada se očekuje popravljavanje ekonomske situacije u obe zemlje, čime bi se otvorile nove mogućnosti.

Turizam predstavlja još jednu oblast u kojoj postoji prostor za jačanje saradnje. Smatramo da Srbija može i treba da bude prisutna preko svoje turističke ponude na grčkom tržištu.

Saradnja u oblasti odbrane je dobra, razvijena i raznovrsna, posebno kada se radi o usavršavanju i edukaciji kadrova. Do sada je oko 80 oficira Vojske Srbije studiralo u Grčkoj, a ispituju se i mogućnosti zajedničkog učešća u multinacionalnim operacijama, kao i unapređenje saradnje između centara za mirovne operacije.

I u oblasti kulture postoje vidni rezultati, poput obnove Kule Nebojša, memorijalnog centra Rigi od Fere. Grčka vodi računa o zaštiti kulturnih i istorijskih spomenika koji se nalaze na njenoj teritoriji (manastir Hilandar, Srpske kuće, mauzolej i spomenici na ostrvima Vido i Krk kao i groblje Zejtinlik u Solunu), dok se na teritoriji Srbije nalazi grčko groblje u Pirotu. Pored navedenog, postoje i redovne komunikacije na sajmovima knjiga, turizma i u drugim prilikama, kao i preko niza kulturnih i drugih manifestacija.

Veze dveju zemalja ostvaruju se i još više na lokalnom nivou kroz bratimljenje opština, ekonomsku saradnju, razmenu iskustava i drugo.

Da li se najnovija kriza u Grčkoj na bilo koji način odrazila na saradnju sa Srbijom u različitim oblastima?

- Kao što se vidi iz odgovora na vaše prethodno postavljeno pitanje, kriza u Grčkoj se nije značajnije odrazila na saradnju sa Srbijom. U pojedinim oblastima je čak i intenzivnija nego pre krize. Ekonomska kriza nije značajnije uticala ni na prisustvo grčkog biznisa na srpskom tržištu. Sve važnije firme su i dalje u Srbiji i normalno posluju, tako da se obim trgovinske razmene uvećao za oko 10 odsto u odnosu na prethodnu godinu. Samo se obim direktnih ulaganja iz Grčke smanjio poslednjih godina, ali stiče se utisak da je to, pre svega, deo globalnog trenda a ne lokalnog karaktera.

Da li će Srbija i Grčka zajedno obeležiti stogodišnjicu početka Prvog svetskog rata ove godine odnosno Solunskog fronta 2016. godine?

- Izrada programa obeležavanja početka Prvog svetskog rata je u završnoj fazi. Planira se da se u okviru ovog jubileja, u saradnji sa Grčkom, posebno obeleže istorijski događaji koji povezuju dve zemlje kao što je Solunski front.

Veliki broj studenata iz Grčke studira u Srbiji, posebno medicinu. Na koji još način sarađuju Srbija i Grčka u oblasti nauke i obrazovanja?

- U prethodnom periodu posebno važne su bile stipendije za dodiplomce i postdiplomce, a obrazovanje je bilo značajno za obe strane kao i letnji kursevi srpskog, grčkog i starogrčkog

jezika. Univerzitet u Beogradu blisko sarađuje sa Nacionalnim i Kapodistrijskim univerzitetom u Atini i Aristotelovim univerzitetom u Solunu. Saradnja se odvija i u okviru regionalnih akademskih udruženja kao što je Crnomorska univerzitetska mreža.

Kada se radi o naučno-tehničkoj saradnji sa Grčkom, postoji veliko interesovanje naučnih radnika iz obe zemlje. Naučno-tehnička saradnja se ostvaruje pod okriljem projekata EU i očekuje se njeno nastavljajanje u okviru programa za nauku i inovacije „Horizont 2020“.

Kada su u pitanju građani srpskog porekla koji žive u Grčkoj, da li MSP održava komunikaciju sa njima i na koji način?

- Komunikacije sa srpskom dijasporom u Grčkoj su redovne i odvijaju se na više nivoa. Postoje skoro dnevni kontakti između našeg ministarstva i srpske zajednice, prvenstveno preko naše ambasade u Atini i generalnog konzulata u Solunu, ali i preko poseta predstavnika Kancelarije za saradnju sa dijasporom i Srbima u regionu i drugih institucija. Srpska dijaspora je dobro organizovana u Grčkoj i integrisana u grčko društvo.

Računa se da ima oko sedam hiljada srpskih građana u Grčkoj. Većina živi u Atini, Solunu i okolini, kao i na Kritu i Peloponezu. Naši građani najčešće rade u ugostiteljstvu, poljoprivredi i građevinarstvu. U Grčkoj živi i jedan broj naših sportista i sportskih radnika kao i studenata.